

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ การพัฒนาของไทยได้ก้าวเข้าสู่การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมค่อนข้างเด่นชัดขึ้น ซึ่งเป็นผลให้มีความจำเป็นต้องแสวงหาเงินทุนเพื่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนต่างๆ การพัฒนาตลาดทุนจึงได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลด้วยการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ขึ้นมาเพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมให้เจริญเติบโต และเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการลงทุนนั้นด้วย

ระยะแรกของการพัฒนาตลาดทุนนั้น มีการจัดตั้งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขึ้นในช่วงปี 2503 ลักษณะของการดำเนินงานก็เพียงให้ความช่วยเหลือแก่นักลงทุนในการขยายหรือปรับปรุงอุตสาหกรรมให้ทันสมัย ยังไม่ใช่แหล่งระดมเงินทุนจากประชาชนทั่วไปโดยตรง จนกระทั่งปี 2517 จึงมีพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนต่อการระดมทุนในระยะยาวด้วยการขายหุ้นของธุรกิจผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (สำนักงานกฤษฎีกา, 2510)

นับตั้งแต่เริ่มเปิดดำเนินการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518 เป็นต้นมา การซื้อขายหุ้นยังไม่เป็นที่รู้จักดีในหมู่คนโดยทั่วไป นอกจากหลักทรัพย์ที่ซื้อขายจะมีน้อยแล้ว ระดับราคาซื้อขายยังต่ำมาตลอด จำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาตยังมีจำนวนน้อยด้วย แต่สถานการณ์การซื้อขายก็ดีขึ้นในช่วงปี 2511-2522 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวมากขึ้นและการลงทุนมากขึ้น

การซื้อขายหุ้นจัดเป็นการค้าประเภทหนึ่งที่มีวิธีหรือมีแบบฉบับของตนเองมานานและผู้ที่เกี่ยวข้องหุ้นในตลาดหลักทรัพย์นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุนระยะยาวหรือนักเก็งกำไรต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือพยายามหากำไรจากการลงทุนนั้นให้ได้แต่การจะตัดสินใจเลือกซื้อหุ้น

บริษัทใด ระดับราคาใด และจังหวะการซื้อขายช่วงใดนั้น จะแตกต่างกันไปตามระดับความมั่นใจในข้อมูลที่ได้รับและวิธีการซื้อขายของแต่ละคน ดังนั้นระดับราคาหุ้นจึงมีการปรับตัวขึ้นลงตลอดเวลา บางครั้งราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็วติดต่อกันเป็นเวลานาน และบางครั้งราคาต่ำอยู่กับที่หรือต่ำลงติดต่อกันเป็นเวลานานเช่นกัน การปรับตัวขึ้นของราคาหุ้นเช่นนี้ ทำให้การถือหุ้นมีวิธีหรือแบบฉบับทางการค้าที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษที่ไม่อาจคาดคิดได้ด้วยวิธีการค้าทั่ว ๆ ไป

การลงทุนในหุ้นหรือตลาดหลักทรัพย์จดทะเบียนนั้น สิ่งที่น่าลงทุนมุ่งหวังจะได้รับการลงทุนก็คือ เงินปันผลและกำไรจากการจำหน่ายหุ้น การวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อขายหุ้นมี 2 ลักษณะคือ วิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน (Fundamental Analysis) กับวิเคราะห์ด้านเทคนิค (Technical Analysis) ไม่ว่านักลงทุนจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อลงทุนระยะยาวหรือเพื่อเก็งกำไร การวิเคราะห์ทั้งสองลักษณะจะต้องไปควบคู่กันเสมอ กล่าวคือ จะต้องวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานก่อน เพื่อศึกษาถึงฐานะการเงิน และสภาพการดำเนินงานของบริษัทที่จะลงทุนในช่วงเวลาที่ผ่านมา ข้อมูลที่สำคัญได้แก่ กำไรต่อหุ้น เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น อัตราส่วนราคาซื้อขายต่อกำไร อัตราส่วนราคาซื้อขายต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี โครงสร้างการลงทุนและโครงสร้างทางการเงิน การวิเคราะห์จึงจะมุ่งเน้นดูส่วนประกอบของอัตราส่วนนี้ ภายหลังจากนักลงทุนทำความเข้าใจกับบริษัทที่จะลงทุน ตลอดจนประเมินราคาหุ้นที่จะลงทุนได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปจึงจะศึกษาช่วงจังหวะการลงทุนที่เหมาะสมเพื่อจะได้ตัดสินใจซื้อหรือขายหรือรอไว้ก่อนโดยใช้วิธีวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของราคาหุ้นและปริมาณหุ้นที่ซื้อขายในตลาดจากการวิเคราะห์ทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าวตัดสินใจลงทุนจะช่วยลดความเสี่ยงนักลงทุนได้

ปกติการลงทุนเลือกซื้อหลักทรัพย์ชนิดหนึ่งในตลาดหลักทรัพย์ นักลงทุนจะแสวงหาผลตอบแทนสูงสุดภายใต้ระดับผลตอบแทนระดับหนึ่งที่เขาต้องการ ดังนั้น เราย่อมถือได้ว่า อัตราการเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่นักลงทุนใช้ในการเลือกซื้อหลักทรัพย์ นอกจากนี้อัตราผลตอบแทน (Expected Rate of Return) ที่นักลงทุนคาดว่าจะได้รับจากการลงทุนซื้อหลักทรัพย์ ก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งควบคู่กันไป และผู้ลงทุนยังใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของหลักทรัพย์ประกอบการพิจารณาด้วย สำหรับการตัดสินใจขายหลักทรัพย์จะมีปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ขายในระดับราคาที่ได้กำไรตามที่คาดไว้

ปัจจุบันนี้การลงทุนซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์กำลังเป็นที่สนใจแพร่หลายของทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และทั่ว ๆ ไป การซื้อขายหลักทรัพย์นั้น

นักลงทุนต่างก็พยายามที่จะมุ่งหมายให้เกิดผลกำไรสูงสุดหรือขาดทุนน้อยที่สุด ดังนั้นพฤติกรรมในการลงทุนของนักลงทุนจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นจังหวัดที่เริ่มมีกิจการบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์เข้ามาดำเนินการห้องค้าหลักทรัพย์ เพื่อให้ให้นักลงทุนได้เข้าทำการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งมีทั้งหมด 6 บริษัท ได้แก่ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน ตะวันออกฟายแนนซ์ ศรีมิตร จีเอฟ บริษัทหลักทรัพย์เอเซีย และบริษัทหลักทรัพย์เอกเอเซีย จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์มักไม่ค่อยปรากฏในเรื่องพฤติกรรมของนักลงทุนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาติดตามพฤติกรรมของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ให้มีลักษณะเป็นไปตามพฤติกรรม หรือความต้องการของนักลงทุนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่น ดังมีหัวข้อต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งในภาพรวมและรายกรณี
- 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ จำแนกตามเพศ วัย เงินซื้อขาย และอายุการเป็นสมาชิก

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยกับนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้เป็นสมาชิกของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 6 บริษัทคือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน ตะวันออกฟายแนนซ์ ศรีมิตร จีเอฟ บริษัทหลักทรัพย์เอเซีย และบริษัทหลักทรัพย์เอกเอเซีย จำกัด ที่มีห้องค้าหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่นเท่านั้น

1.4 ข้อยกเว้นของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อยกเว้นดังนี้

- 1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นสมาชิกบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ , บริษัทหลักทรัพย์ต่าง ๆ ในจังหวัดขอนแก่น คนหนึ่ง ๆ เป็นสมาชิกมากกว่า 1 แห่ง ทำให้การนับจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีการนับซ้ำกัน
- 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมาชิกตอบได้ครบถ้วนสมบูรณ์ในแต่ละตัวแปรเท่านั้นมาวิเคราะห์

1.5 ข้อยกเว้นเบื้องต้นในการวิจัย

ระยะห่างระหว่างความคิดเห็นในแต่ละช่วงมีค่าเท่ากัน

1.6 คำนิยามศัพท์

- 1) พฤติกรรมการลงทุน หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออกของนักลงทุนในจังหวัดขอนแก่น ที่บ่งบอกถึงความมุ่งหมายหรือความประสงค์ในการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งก่อนและหลังเข้าตลาดหลักทรัพย์ ในจังหวัดขอนแก่น
- 2) นักลงทุน หมายถึง นักลงทุนในจังหวัดขอนแก่น ผู้เป็นสมาชิกของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งในและนอกห้องค้า
- 3) ตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง ตลาดหลักทรัพย์ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางที่ช่วยส่งเสริมการระดมเงินทุน ในการก่อตั้งธุรกิจใหม่ หรือธุรกิจที่ต้องการขยายกิจการ
- 4) การลงทุน หมายถึง การลงทุนเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์
- 5) หลักทรัพย์ หมายถึง หลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ประกอบด้วย หลักทรัพย์จดทะเบียน หลักทรัพย์รับอนุญาต และหน่วยลงทุน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบถึงพฤติกรรมในการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนในจังหวัดขอนแก่น เพื่อจะนำไปปรับปรุงระบบเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ที่จะรองรับพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของนักลงทุน
- 2) เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำเสนอผู้บริหารระดับสูงในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อนักลงทุนในจังหวัดขอนแก่น และประยุกต์ใช้กับจังหวัดอื่น ๆ
- 3) เป็นข้อมูลสำหรับนักลงทุนหรือผู้ที่จะลงทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ ประกอบการพิจารณาดำเนินการกิจกรรมการลงทุนซื้อ-ขายหลักทรัพย์ให้เกิดประโยชน์ในการลงทุนสูงสุด